

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаар!

БУРЯД ҮНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1995

АВГУСТ

25

Зунай дунда хара морин
барын 29
ПЯТНИЦА
гаратай 6
№159 (19253)
Газетын сэн
хэлсээтэ.

НАЙЖАРХЫН ЗАХА ХАРАГДАНАГҮЙ

(Аймагуудай гулваанарай зүблөөн боложо үнгэрөө)

Республикын ажабайдалда эгээл шухала удха танартай асуудалнуудаар городууд болон аймагуудай гулваанарай зүблөө Буряад Республикын Правительствоын үнгэргэбэ. Тус үйлдөөндэ Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшонор болон Правительствоын зарим гэшүүд албан зургаануудан хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаа. Республикын ажыхнуудта үбхэ тэжээл бэлдэхэд ябаха тарьяа хуряалгын бэлдэхэд тухай Хууль ажыхын болон эдээ хоолой министр А. М. Шеренко хуряалгын мэдээсэл хэбэ. Мүнөө тараалагдахан хэмжээнэй 42 процент тэжээл бэлдэгдэ. Энэ талаар Зэдын, Кабанскын, Хажонгын, Прибайкалийн аймагууд түрүүлэгшэе олон аймагууд гээгдэжэ ябана, тэдэнэй тоодо Хурамхаан, Хяагта, Баунт гэхэ мэтэ. Сенаж болон силос даралга удаарна. Олохон аймагууд шухала хүдэлмэри эхиэлэгүй байна бшуу. Саг үнэлэгүй. Мал ажалай байдал дээрэ тэрэ мүн хэ...

гаргаба. Тээд энээнине хүсэдүүлхын түлөө олзо оршоёо ехэдхэгты гэхэхээ ондоо юу хэлэхэб даа. Гэбшье Россин Финансын министр шалгалтын дүнгүүдые хаража үзэхэб гэхэн байгаал хаш. Найдал бага даа. Юуб гэхэдэ, бусад иимэ шалгалтануудай дүнгүүдээр олохон республикануудта түхэригшье мүнгэн нэмэжэ үгтоогүй.

Һүүдэй үедэ пенси түлээгэ баһал түгшүүрилтэй байдалда орожо, нилээд хожомдожо үбгэд, хүгшэд пенсиеэ абадаг боложо байнхай. Энэ шухала асуудалаар зүблөөндээрэ Россин Пенсионно жасын Буряадгахи таһагыгэ эрхилэгшэ П. А. Улаханов, Буряад Республикын ногогой гүрэнэй начальник С. Ц. Цыреторов мэдээсэнүүдые хэбэ. Тобшолон хэлээбэл, республикын томо томо предпритинууд, акционернэ бүлгэмүүд хэдэн миллиардаар Пенсионно жасада үритэй болоххой. Зүгөөр тэдэнине сутлуулбал, пенси саг соонь түхэхэ арга байна. Наядаа эддэб түлээри болон таабаринуудые гүйсэд дүүрэн сургуулаха талаар айтха хойшооулаһагүй хэмжээнүүд тухай Президентын Зарлиг гаргагдаха, тиихэхээ тэрэнэй эрилтэнуудые бүри мүнэн дүүргэхэ тухай аймагуудай гулваанарта үшөө дахин хануулагдаа.

"Илаалга" гэхэн нинтэ республиканска програмчын дүүргэлтэ тухай Правительствоын таһагыгэ даагша В. М. Алексеева, республикын ветерануудай советдэй түрүүлэгшэ М. Ц. Ж. Гармаев хоорэжэ үгөө. Агуу Илаалтын 50 жэлэй ойн һайндэрэй бэлдэхэлэй болон үнгэргэлгын хэмжээ ябуулганууд гол түлээ дүүргэгдээ, хаа хаанагүй һайндэр эмхитэйгээр үнгэрөө гэжэ тэмдэглэгдээ. Гэбшье дайнай ветерануудые гэр байраар болон түлээ залһаар хангаха, худалдаа наймаа эмхидхэхэ талаар дутуу дунданууд үзэгдэһэн зандаа. Улаан Үдэ хотодо һайндэрэй һүүлээр зарим хүнгэлэлтэнуудые болуулан ушар ехэ шүүмжэлээдэ ороо. Дайнда унаһан хүбүүдэйнгээ дурасхаалда хүшоо бодхоохо, мүнхэ зула бадарааха хэрэг ойрын сагта шиидхэхэ гэхэн дурадхал һийшаагдаа.

Зүблөөнэй эсэстэ Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. Семенов ээлжээтэ сессийн бэлдэхэд тухай хэлээд, нютагай өөһэдэгөө хүтэлбэрилгэ тухай Хуулийн проектые үшөө дахин гүнзэгыгөөр хаража үзэхэ, бусад республикануудтай жэшээлэн үзэхэ, хубилалтануудые оруулаха гү, али үгы гэжэ бодомжолхо, иимэ зургаануудые һушгаха хуули багалха тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байха юм. Хотонууд болон аймагуудай гулваанарай зүблөөо хүтэлбэрилгэн Буряад Республикын Президент - Правительствоын Түрүүлэгшэ А. В. Потанов эндэ байгшадай олон асуудалнуудта хариуцаһан, гол шухала хэмжээ ябуулгануудай талаар оорыншоо һанамжа хэлэһэн байна. Тиихэдээ хаа хаанагүй эрилтэ, журам гурим шагдахаха тушаа онсолон заагаа.

П. НИМАЕВ,
манай тусхай корр.

Манай айлшад

А.Д.ВЕНГЕРОВСКИЙ:

“РОССИН НИИСЛЭЛ НОВОСИБИРСКДЭ БАЙХА ЁНОТОЙ”

Россин Федераци дотор Либерально-демократическа парти тухай мэдэхгүй хүнүүд үсөөн байха гэжэ һанахаар. Үнгэргэшэ һунгалтын үедэ тэдэнэр ПРЭС партиин түлөөлэгшэдһөө арай диилдэжэ, хоёрдоху һуури эзэлээ һэн.

Россин парламентын доодо палатада ЛДПР-һээ һунгагдахан депутатууд эгээл олонинь болодог гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Үнгэргэшэ һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн үе саг соо Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай бүлэгүүд гурба дахин Буряад Республикада ерэхэн байна. ЛДПР-эй түрүүлэгшэ В.В.Жириновский үнгэргэшэ жээдэ манай республикада ерэхэн ааб даа. Харин мүнөө Гүрэнэй Дүүмын Түрүүлэгшын орлогшо, ЛДПР-эй түрүүлэгшын орлогшо Александр Венгеровский бүлэг депутатуудтай ерэхэ бшуу.

Александр Дмитриевич Венгеровский ород хүн. Москвада 1953 ондо түрөө. Москвагай авиационно институт дүүргэһэн, компьютернэ техникын талаар мэргэжэлтэн юм. Совет космонавтикийн гавна управлениин частьнуудта алба хэһэн, тоололгын техникын ба информатикын эмхи зургаануудта хүтэлбэрилхы тушаалуудые эзэлдэг байһан гэшээ. А.Венгеровский 1994 ондо информатизациин уласхоорондын академиин бодото гшүү үнээр һунгагдахан намгартай.

Тэрэ 1991 ондо ЛДПР-эй гэшүүн болоһон юм. Тэрээнһээ урда тээ Коммунист партиин гэшүүн байгаа. “Арад зоной хэрэгтэ урбаһан хүтэлбэрилхы үндэстэй партиһаа гараа һэм”, — гэжэ тэрэ хэлээдэг.

Гүрэнэй Дүүмын Түрүүлэгшын орлогшо байһан тула А.Д.Венгеровский парламентын доодо палатын уласхоорондын ажал ябуулгын, парламентнууд хоорондын холбооной түлөө хариуцадаг. Тэрэ олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлүүдтэ олон статьянуудые бэшэжэ, Россин саашанхи экономикада хүгжэлтэ тухай асуудалаар һанамжаа хэлээдэг байна.

Россин олон регионуудар ябажа, ажалшадай ажабайдалтай танилсаха дуратай байһан тухайгаа тэрэ мэдүүлдэг.

— Арба үдэрэй туршада Сибириин 10 гаран област, хизаарнууд ба республикануудар ябаха зорилго урдаа табиһан байгаа, — гэжэ Александр Дмитриевич хөөрэнэ.

Россин ниислэл Новосибирскдэ байха ёһотой. Энэ ушарта гүрэнэй хүтэлбэрилхы зургаануудта шэнэ хүнүүд ерэхэ һэн. Харин мүнөө правительствада ажалладаг хүнүүд ехэ юумэ хэжэ, бүтээжэ шадахаа болоё гээд тэрэ тоолоно.

Александр Венгеровский ороной Правительствоын ба Президентын ажал ябуулгыгэ шагнаар шүүмжэлэгшэдэй тоодо ородог. Экономическа реформа урагшагүй дэжэ, Россин бүхы мүнгэнэй 90 процентинь Москвагай банкнуудта “эрьелдэн” гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Россин гүрэн баруун оронуудые эд зүйлөөр хангадаг гүрэн болохо ёһогүй. Энээнине туйлахын тула Гүрэнэй Дүүмэдэ депутатууд демократис үндэһөөр һунгагдаха ёһотой гэжэ Венгеровский хэлээдэг. Мүнөө дээрээ Россин Президентһээ үлүү бэрхэ хүн үгы гэжэ тэрэ батална.

А.Д.Венгеровский үгэ хэлэхэдэ нэрлэр, баримтануудые зүбөөр хэрэглэжэ шададаг, сутларһан хүнүүд оорыншоо һанал бодолнуудта этигүүлхэ шадалтай хүн гэжэ сэгнэхэдэ болоно.

А.Д.Венгеровскийн Буряад Республикада ерэхээнине ямар аша туһатайб гэхэн асуудал гарана. Манай республикын Президент А.В.Потановтай, Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.Семёновтой уулзажа хоорэддэхэ үедөө “Байгал нуур тухай” Россин Хуулине баталхын түлөө оролдодогби”, — гэжэ мэдүүлээ.

Венгеровскийн гол зорилгонь гэхэдэ, ЛДПР-эй Гүрэнэй Дүүмэдэ ябуулдаг ажал ябуулгыгэ магтан дэлгэрүүлхэ, Либерально-демократическа партиин ерэхэ һунгалтада бэлдэхэлэй нэгэ шата гэжэ тоолохо ёһотойбди.

В.БАДМАЕВ.

УЧИЛАТНЫ, ТАЧИЛСАТНЫ:

2-дохи нюурта. Буряад Республикын Арадай Хуралай сессие утгуулан. В.Саганов: “Нютагуудта мүнгэн бии болохо гү?; Дэлгүүрэй үнэ сэнгүүд. “Хуушан хэбээрээ”. Д.Амоголонов: “Шалгалта хэхэдэ”.

3-дахы нюурта. Адууһа мада—элбэг тэжээл. “Ехэшье урагшаа ябаагүй”—хүдоо ажыхын шэнжэлэл.; Г.Дашницыренов: “Байсын-Үбэрэй сабшалада”. Россин нонинууд.

4-5-дахы нюурнуудта. “Уншагшад зүбшэнэ, дурадхана, шүүмжэлнэ”—редакцида ерэхэн бэшгүүдээр бүридхэгдэдэг заншалта хуудан.

6-дахы нюурта. Инвалидуудай бүхэроссин фестиваль. Б.Цыремпилов: “Москвада түгэсхэлэй концертэд хабаадаха юм”.

7-9-дэхы нюурнуудта. Телевидениин болон радиогой ерэхэ долоон хоногой програмнууд. Спорт.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ

Һурагшадые һургаха ба хүмүүжүүлхэ талаар габьяатай байһанайнгаа ба олон жэлэй туршада оролдосотой бэрхээр ажаллаһанайнгаа түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар Эрдэм һуралсамай үндэһэ яһатанай асуудалнуудые шэнжэлдэг институтдай Буряадай филиалыгэ даагша Ошоров Дамнин Даижаевич “РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ХУРГУУЛИНУУДАЙ ГАБЬЯТА БАГША” гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртээбэ.

Россин Федерациин, Буряад Республикын 1991 ондо абгалан нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгэ тухай хуулинууд мүнөөдэр гүйсэд хэмжээгээр хэрэглэгдэхэ аргагүй болонхой.

Нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгыг эмхидхэлгын юрэнхы гол ёһонууд тухай федеральна ба республиканска шэнэ хуулинууд хэрэгтэй болоо. **Юрэнхы гол ёһонууд тухай** хуулинууд гэжэ онсолхо шухала. Юундээ гэхэдэ, республикын парламент - Арадай Хурал, нютагай эрхэ байдал, онсо илгаанууднаа уламжалаг, Россин хуулида энэ-тэрэ нэмэлтэ оруулха аргатай боложо, мүн нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгэ тухай республиканска хуули хадаа территори бүхэнэй

Буряад Республикын Арадай Хуралай VII сессиие угтуулан

НЮТАГУУДТА МҮНГЭН БИИ БОЛОХО ГҮ?

эрхэ байдал, илгаануудыг хотонуудай, районуудай, аймагуудай болон бусад аймгууд (дүримүүд) соо хараада абаха арга боломжо нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын түлөөлэлгын зургаануудта олгоно бшуу.

Энээнэй эсэстэ нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудыг хэрэгтэ-хэрэггүй ушараар дээрэһэ захирха, зонхилхо ябадал усадхагдаха жэшээтэй.

Нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын **имагтал нэгэ шата хэмжээн** Конституцияр хараалагданхай юм. Урданай Советүүдэй байгуулалтада хэдэн иймэ шата байдаг аад, тэдэ удаа удаагаар нэгэ нэгэндээ харьяалаа, мэдэлтэй байдаг лэн гэжэ хануулай. Энээнэй ашаар нютагай бүхы территориянууд адли эрхэ түлөөлэлгэтэй, тэндэ ажаһуудаг хүн зон нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудай байгуулалта, тооо бээ даагаад тодорхойлох аргатай болоо.

Түлөөлэлгын ба гүйсэдхэлгын засагуудыг амяралагын гол ёһо нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын бүхы зургаануудта уялагата бэшэ гэжэ Россин Федерациин, Буряад Республикын Хуулинуудай проектинүүд соо тодорхойлогдоно. Захиргаанай гулваа, түлөөлэлгын зургаанай хүтэлбэрилгэ тус тустаа байха гү, али гулваа нэгэ доро түлөөлэлгын зургааныг толгойлох гү - энэ асуудалыг нютагай зон, нютагай түлөөлэлгын зургаанууд шийдхэдэг байха.

Нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудыг мүнгэн сангай талаар хангалгын, ажахы, экономик эрхилэлгын талаар тэдэнэй бээ даанхай байдалай асуудалнуудта, энэ талаар гүрэнэй засагай зургаануудтай нютагай зургаануудай харилсалгын түхэл янзануудта тус статья соо анхаралаа хандуулаа зорилготойб.

Гүрэн болбол нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудтай мүнгэн сангай талаар харилсаануудад бүхы территориянуудта уялагата болохо зэргэтэй **гүрэнэй эгээл доодо хэмжээнэй социальна стандартнуудай** үндэһэ хуури дээрэ зохёон байгуулдаг гэжэ Россин Федерациин Конституци харааланхай.

Эдэ стандартнуудыг бээлүүлхын тула нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудта **нютагай эгээл доодо хэмжээнэй бюджетэй өөһэдын арга нөөснүүд** үгтэхэ болохо. Бюджетэй дутамаг байһан ушарта нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаанда олзоёо арьбадхаха ондоо арга нөөснүүдыг үгэхэ ёһотой. Ажахыг бээ даагаад тусгаар эрхилэлгын, нютагай налогуудай, бюджетдээ гадуур нютагай жасануудай болон оорынгоо территориин хүгжөөхын тула элсүүлэгдэдэг номологонуудай ашаар олзоёо арьбадхаха өөһэдын арга нөөснүүдэй олдох байһаниинь булганда ойлгосотой. Гүрэн олонхи ушарта имгалдун хамтын налотой дээдэ хэмжээе тогтоодог байха. Нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудай өөһэдынгоо территориянуудта муниципальна зоорин объектүүдыг урданайхиһаа үрэ ехэтэйгээр, зоорин бусад түхэл янзануудтай адляар ашаглаха ябадалдань бүхыгэд бараа үйлэдбэрилэгшэдтэ эгээл эрхимээр туһа хүргэдэг болохонь тон шухала.

Олон жэлэй туршдаа нютагуудыг гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилжэ байһан аад, бодотоор өөһэдыгөө хүтэлбэрилхэ гуримда бүхы ороной хэмжээгээр аажам налуугаар орохын тула богони бэшэ шэлэжэн

ЭХЭ ОРОНДОО УРБААГҮЙ

Ярославльда баригданан синтетическэ каучутай дэлхэй дээрэнхи түрүүшын заводой ахмад химик-шэнжэлэгшэ Александр Иванович Жестков 1942 оной январь соо фашистнуудай концлагерьта аймшагтайгаар зообоогдожо,

наһа бараа бэлэжэ. Харин немецүүдтэ туһалаа һаа, амиды үлэхэ, олон шагналнуудта хүртэхэ байгаа. Тээд Эхэ орондоо урбаагүй. Мүнөө энээн тухай нэгэ бага ондоохоноор хэлсэдэг болоо гээшэ гү даа?...

"Монолитстрой" гэхэн коммерческэ предприятие мүнөө гэр байрын томо комплексн барилга захаланхай. Эндэ электро-хабсаргагшад ай, бетонцигуудай, шулуушад ай, модоно дархашуудай бригаданууд хоёр халаанда хүдэлжэ байдаг. Гэхэн классай жолоочон Николай Дмитриевич Серебренников 31.11.1914 тухэлэй томо гэгшын самосвалаар эдэб барилгын материалуудыг шэрээдэг. **ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** жолоочон Н. Д. Серебренников. **С. БАДДУЕВАЙ** фото.

Дэлгүүрэй үнэ сэнгүүд ХУУШАН ХЭБЭЭРЭ

- Үмсэһөө ороһон:
- гахайн килограмм мяхан
- гахайн дабһалагдаагүй саала
- дабһалагдаһан саала
- үхэрэй килограмм мяхан
- Горкоопторгын зүгһөө наймаалагдаһан:
- үхэрэй килограмм мяхан
- гахайн -
- Америкэһээ асарагдаһан тахягай гуя
- Сотниковын шубуунай фабрикын тахягай 2-дохы категориин мяхан
- 1-дэхи категориин 10 үндэгэн
- Улаан-Үдын шубуунай фабрикын 1-дэхи категориин 10 үндэгэн
- Колбасагай зүйлнүүд. Улаан-Үдын мяханай комбинатта үйлэдбэрилэгдэһэн:
- "саянская" сортын
- гахайн мяхаар хэгдэһэн
- "останкинская"
- "шкантина"
- Үмсэһөө ороһон:
- "кубанская" сортын
- "липецкэ" сортын
- хөниной мяхаар хэгдэһэн
- Загаһанай зүйлнүүд:
- хүйтөөр сонгоогдохон омоли
- сельдь
- дабһалагдаһан омоли
- дабһалагдаагүй минтай
- сурхай
- алгана
- Огородой жезн:**
- килограмм помидор
- үгэрсэ
- капуста
- хонгино
- свёкло
- багса мангир
- хүнэг хартаабха (10 литрэй)
- Жэмэсчээ:**
- килограмм яблока
- арбуз
- килограмм банан
- сливэ
- апельсин
- персик
- хүнэг (5 литрэй) вишни
- үхэр шодэн
- малина
- ранеткэ
- хара нэрһөн

Редакциин социально-экономическэ

ШАЛГАЛТА ХЭХЭДЭ.

Үбэлэй үедэ малаа тобир тарган байлгахын, мүн һү наалия доошолуулхагүйн тула һайн шанарай үбһэ тэжээл бэлдэхэхэ шухала гээшэ. Агрехимическэ станцинууд, агрохимлабораторинууд республикын ажахынуудта мүнөө бэлдэгдэжэ байгаа үбһэ тэжээлэй шанар шалгажа байнхай. Жэшээлхэдэ, Бурядай агрохимическэ станциин хүдэлмэрилэгшэд Ивалгын аймагай ажахынуудай бэлдэхэжэ байһан үбһэнэй, сисосэй, сенажай шанар шалгаа. Мүн Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Тарбагатайн, Прибайкалийн, Баргажанай, Кабанскын аймагуудта иймэ шалгалтанууд үнгэргэгдөө.

Загарайн аймагай, колхоздо 410 тонно шанар шалгагдажа, 280 һайн шанарай гэжэ тус Мухар-Шэбэрэй Лениной нэрэмжэтэй шалгагдаһан 130 үбһэниинь дээдэ шанар Харин "Коммунизм" ноосэлэгдэһэн үбһэниинь мүү байба.

Аймаг аймагууд харабал, загарайнхы тэжээлэйнгээ шанар анхарал хандуула тэмдэгдмээр. Тус ажахынуудта ехэнхидэ ехэтэй һайн шанарай ноосэлэгдэнхэй.

А. ДАШИДОН

Уншагшад

Зүдшэнэ,
дурадхана,
шүүмэрсэлнэ

НЮТАГАЙХИДТАА ТОН ТУНАТАЙ

Таряашанай ажахынуудай "Маяк" нэгдэлэй ахамад бухгалтер Г. Матвеевагай бэшэһэн статья ехэтэ һонирхожо уншабабди. Статьягай автор ажахыдаа байгуулагдаһан хамнабарин цехүүдэй хүн зондоо ямар туһа нэмэри үгэдэг тухай дэлгэрэнги мэдээсэл хэжэ, биднэрые баясуулба. Ушарын гэхэдэ, байгуулагдаһан эдэ цехүүд нютагай ажалшадта шухала хэрэгтэй продукци гаргажа байхадаа, хэды ехэ туһа нэмэри үзүүлнэб даа.

"Маягай" хүтэлбэрилэгшэд ажахыдаа оёолой, хирпиисэ хэдэг, модо хяроодэдэг цехүүдэйнгээ продукци хүн зондоо хямда сэнтэйгээр худалдажа байхадаа, хэды ехээр баясуулна, урманшуулна гэшэб!

Хүдөө нютагта һууһан айлайхи нэшэн заһабарилха гү, али шэнэ гэр байрадаашье нэшэн табиха болоходоо, ажахынгаа энэ цехэй дараһан хирпиисэ хямда сэнтээр худалдажа абана. Нийн, томо нэшэн табиха болоходо, адагын 1000-1500 хэһэг хирпиисэ хэрэгтэй болоно. Улаан-Үдэ хотогоо хирпиисэ асарха болоходоо, нэгэ миллион шахуу түхэриг мүнэгэ гаргашалха болодоно. Хүдөөдэ һууһан хүн зон эды шэнээн мүнэгэ хаанаһаа олохо бэлэй. Хунилын Лениней нэрэмжэтэ колхозой, "Маягай" гэшүүд өөһэдынгоо цехээ хямда сэнтэйгээр хирпиисэ абаха аргатай болобо ха юм. Энээнһээ гадна дурсагдаһа ажахынууд үлүү гараһан хирпиисээ оидоо тээшэн наймаалжа, ажахыдаа хэды ехэ олзо оруулна гэжэ һананат. Адагын хэдэн миллион түхэриг нэмэжэ оруулагдана.

Үгыһье һаа, нютагай тээрмэ хэды туһа, нэмэри үгэнэб даа. Таряа хуряалгын дүүрэнэй һүүлээр түдбэридоо абанан орооһоо тээрмэдэжэ, гурилтай болохо гэшэб баһал оорын онсо нлгатай. Ажахын тээрмэн П. А. Назаров оорынгоо нэгдэлэй гэшүүдэй орооһо хүнгэн сэнтэйгээр гаргажа үгэдэг юм. Гурилтай болоһон гэрэй эзэн эхэнэриүүд амтатайхан хилээмээ барижа, гэр бүлээ тэжээхэдэ, маданида хомор боложо эхилэн хилээмэгүйгөөр ажаһууха аргатай болоно бшуу.

Оёолой мастерскойдэ өрөжэ, плати, кофто, самса болон үхибүүдэй үмдэхэ хубсаһа хунар холо ошонгүй эндээл оюуддаг болоходо, тосхон һууринай хүн зондо тон амар болоо юм. Мүн модо хяроодэдэг цехтэ бэлэдхэн хабтагтай абахадаа, газрахи доохиёо шэнэлэхэ аргатай болодоно гэшэб. Эдэ үдэриүүдэ Т.С.Голендухинай хүтэлбэрилэдэг барилгашадтай бригада нэгдэхэ МТФ-гэй малай байра заһабарилжа эхилбэ. Мүн Я. А. Алексеевэй уран гартай модошо дарханшуул мал ажал дээрэ хүдэлжэ байдаг Г. И. Алексеевгэ шэнэ гэр барижа байнхай. Эдэ бүхэ хүдэмэришүүд ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ хэжэ, бүтээгдэнэ гэшэб. Тинхэдэ модо хаалжа цехэй бэлэдхэн барилгын модон эндэ хэды ехэ түдөө үзүүлнэ туһа нэмэри боложо үгэнэ гэшэб.

Хоёр жэлэй урда тээ колхозой оорын магазинтай болоо һэмди. Энэнай юун гэшэб гэхэдэ, таряашадай ажахын нэгдэлэй магазинда орходоо, хүдөөгэйхидэй ургууһан ургаса, һүн, тоһон, мяхан городойхиһоо хямда сэнтэйгээр худалдажа, тосхойхидой зүгһөө һайшаалда хүртэнэ. Мүн аян замда ябаһан хүн зон эндэхэ дуратай эдэс хоолоо абажа гарадаг болоо. Магазинай директор П.С. Гребенников, наймаалгшад Е.И. Иванова, П. А. Минаева гэшэдэй аша туһаар тус нэгдэлэй кассада 13 миллион түхэриг мүнэн нэмэжэ оруулагдаа юм.

Манай хүршэнэр — Десятниково тосхойхид аша туһа ехэтэй заахан цекарни барижа, хилээмэ барина, халуун пальменээр хүн зоние хүндэлжэ, нютагайнгаа, мүн аян замда ябаһан хүн зоной зүгһөө хэды ехэ баяр баясхаланда хүртэнэ гэжэ һананат!

П. КОВАЛЁВА,
Лениней нэрэмжэтэ таряашанай
ажахынуудай нэгдэлэй ахамад
экономист.

Тарбагатайн район.

ГЭР БҮЛЭДЭ — ГҮРЭНЭЙ АНХАРАЛ

Үнгэрһэн хэдэн жэлэй туршада Россияда гэр бүлын эхэнүүдэй болон хүүгэдэй эрхэнүүдые хамгаалгада шэглүүлэгдэн хэдэн хуулиа документүүд баталагдан абтаа. Мүн "Эсэгэ болон хүүгэд тухай" Россия Федерациин Хуулин зүбшэн хэлсэгдэжэ, абтаһан ушар найдал түрүүлнэ.

1994 он — Гэр бүлын жэл, харин 1995 он — Эхэнэриүүдэй жэл гэжэ ООН-ой зүгһөө сонсохогодоо нэн. Теэд манай гүрэн дотор гэр бүлын, эхэ хүнэй байдалаа ёһоотой анхарал хандуулагдахагүйһөө гадна, тэдэнэй хуулиа эрхэнүүд хүсэд хамгаалагданагүй бшуу. Гэр бүлын мүнөөнэй шахардуу байдал энээнине гэршэлнэ. Салин хүлһээс саг соонь абадаггүй түрэлхид ямар мүнөөрөө хүүгэдээ хүсэд хоолуулба, хубсаалуулба гэшэб?

Эхэнэриүүдэй жэл гэнэбди. Теэд мүнөөнэй экономика байдалай доройтон уналгын үедэ олон предпряти, эмхи зургаануудай хаагдахада, нэн түрүүн эхэнэриүүд лэ ажалгүй үлэдэг байна. Республикын Ажалай болон ажааар хангалгын министрствын мэдээсэлээр, бүхы ажалгүйшүүлэй 62 процентий эхэнэриүүд болоно. Ингэжэ засагай дээдын зургаануудта абтаһан хуулинууд мин саарһан дээрэл үлэнэ ха даа.

Республика доторнай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай һүүлээр һаһа баранан зоной тоо түрэнэн хүүгэдэй тоогоо дэшлэ болоод байна. 1987 онтой сасуулбал, һүүлэй хоёр жэлэй туршада түрүүшынхээ түрэнэн эхэнүүдэй тоо 12 процент доошолоо, 2-дохёо, 3-дахяа түрэнэн эхэнүүдэй тоо 3 дахин бага болоо. Эдэ тоо, баримтанууд

ажабайдалаймнай жэл ошохо бүри жууһан байһые гэршэлнэ.

Үбшэн үхибүүд олоор түрэдэг болоһон Тинхэдэ хүүгэдэй больничанууд жэлһээ жэл үсоон үхибүүдые аргалха ушартай болон Хүдөөгэй участково больничанууд хаагдаһа Врач-педиатриуудай тоо үсооржэ байха юм.

Манай үсоон зонтой Ахын аймагта үбшэрэмдэг 39 хүүгэд тоологдодог. Олон арбаан соо "Хүүгэд - манай эрээдүй", "Эрхим һайн юумсээ - хүүгэдтэ" гэхэ мэтын уриа лозунгтэй бээ һамааруулаад ябаабди. Теэд мүнөөнэй эрэмдэг үбшэн хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдтэ гүрэн зүгһөө мүртэй туһа хүргэгдээдэггүй, аһа хандуулагдадаггүй байһан заһаа.

Хүүгэдэй элүүр энхэдэ энэл хэбээрээ хамга байлмай, үндэһэн арадаймнай эрээдүйн заяан эрьшэгүйгөөр хубилхадаа магадгүй. Хүн байдалһаа гаража ядаһан зарим түрэлхид харгыһаа хадууржа, архийн манан соо тээ Архидадэг түрэлхидэй хүүгэдын зобон Олонхи ушарта харууһагүй үлэһэн хүүгэдтэ ябадал гаргадаг, хуули эбдэдэг. Эдэ асуудалнууд гэр бүлын байдалһаа эхитэй.

Г. ЦЫБАНОВА
Ахын аймагай захиргааны
зоние соһилгын
талаһаан хамгаалгын
таһагай хүдэмэрилэгшэ
(Гонорарын Джарун Хашорой субар
барилгада дамжуулна)

АГЫН Буряадай автономито округой түб Ага һууринда хизаар нютагаа шэнжээлгын музейн байгуулагдаһан 25 жэлэй ой гүйсөө нэн. Округой байгуулагдаһан тухай

орожо, харгыһады һонирхуулдаг юм. Һалбари Һалбаряар эмхидхэгдэн бусад таһагуудта округой гурбан районий малшадтай ажал хэрэгүүд, амжалта туйлалтанууд тухай материалнууд, фото-зурагууд харгыһадай анхарал татадаг, һонирхол үүсхэдэг байна.

Нийтын эдэбхитэй ажал ябуулагша, түүхын эрдэмэй кандидат, Россия соёлой габьяата хүдэмэрилэгшэ **Жигжитжаб Доржиевич Доржиев** музейн директорээр хүдэлхэдөө, тэрэниие хүгжөөхэ, эдэб материалнууды суглуулха талаар горитой ажал ябуулдаг юм. Россия эдэб нютагуудһаа, харин гүрэнүүдһээ бууһан айлшад энэ музейдэ заатагүй орожо харахадаа, округой ажабайдалтай, ажалшадтай хэрэгүүдтэй гүйсэд танилсадаг, мэдэжэ абадаг байна бшуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: музейн директор **Ж. Д. Доржиев** буддын шажанай ламанартай уулзажа байна.

Б. ДАРХАНОВАЙ фото.

НЭРЭ ХҮНДЫЕНЬ ҮРГЭЭ

Һаяар һуралсалай шэнэ жэл эхилхэнэ. Сентябриин 1-нэй үдэры һабажаалһые, залуушые багшанар сэдхэлээ хулуулган үгэдэг. Энэ жэлэй үдэригэй һайндэртэ үлүү баярлаһаар юумэни үсоон лэ хаш. Хэдэн һарынгаа салин, зарим аймгуудта зунай амаралтынгаһые түдөөһэ абаагүй багшанарай һанаан ягаад тэгшэ байхаб даа?!

Урда жэлүүдые уудалан дурсахада, сентябриин 1-д ёһотой һайндэр болоһон һэн гэжэ һанагдана. Хүн хэды һаһатай болоһые һаа, багшанараа мартадаггүй. Түнхэнэй аймагай хойморойхид, дайнай үсын болон һүүлэрхи хатуу шэрүүн жэлүүдтэ һургуули һудар үзэгшэд Дари Дамбаевна Халангуевае тон хүндэтгэйгөөр һанажа ябадаг. Тэрэ үедэ хүдөөдэ багша хүн ехэ хүндэтгэй байгаа. Сэбэр сэдхэлтэй, сагаан һэнхэлтэй хүнэй һайхан жэшээ эдир-шүүлэй зүрхэндэ түнэргыгөөр хадуугдажа, бүхы һаһандань одон мэтээр яларжа үнэн зүб харгыһаар залап хүтэлдэг ха юм.

Тэрэ үсын багшанар сэдхэлээ табижа, дуратай хэрэгтэ бүхы сагаа зориулжа хүдэлдэг ёһотой багшанар байгаа гэшэб. Урданай багшанар ёһотой сэхээтэн байгаа. Нийтын ажал хэрэгүүдһээ зайладаггүй, зүрхэнэйгөө халуун ольһые хэрэн хэрэгтэ зориулаһан һэн. Нуртанан хүбү басагадайһаа саашанхи ху заяанда һанаһан тобон тэдэһэ үлүү харюуһаар гэжэ тоолодог байгаа. Дамбаевна багшанай үнэ эсэгэ, тэрэни, таабай бидэнэрэ мартангүй, нэрээрнай нэрлэжэ, гэр ажал тухай һурдаг даа. Һаа, манай багшанар! Тэрэ эсэгэ сусангүй ажалада дурсахада доро дохиһоо зарнам баримтадаг багшан мүнөө үгы шахуу. Багшанар орондонь өршөө гэшэб? Хэн мэдэхэб...

Гүрэн түрэмнай багшан хундые үргэхэ ёһотой орондоо, обществодоо хэрэгтэй хүни гэжэ багша мэдэрээ һаа, оортөө бүри харюуһагатайгаар хилс оорһоонь шангаар асууха гү? Залуу үгэһэн ямар һургуулар багшада, юунда һурга эдэ бүгдэнһөө арад ороһоймнай эрээдүй дуудат. Энээн тухай мартан болохогүй даа.

Сентябриин 1-нэй мэдэһэн һайндэрөөр багшанарые амарша ажаданы амжалта, урмэ эгитгэл найдал хүсэһэб!

Н. МАЛАНХАЙ
багшын ажалай

СОЁЛОЙ БАЙШАН ХҮДЭЛХЭ ГҮ?

Бэшүүрэй районий Шанага нютагай соёлой байшанда һайхан найр наадан, уулзалганууд эмхидхэгдэг бэлэй. Урда буряад уг заншалнуудһаа, Сагаалганай наада һүргээн хүтэл анхарал хандуулаабди. Клубай долоон хүдэмэрилэгшэд шадалаараа ажалаа һонирхолтойгөөр ябуулахые оролд байгаабди. Һүүлэй үедэ заһабарилгын шалтагаанаар клубай хаагданхай. Заһабарилганые болоһогүй, харууһан һулаадаг тэрэ заһабарарын хултай орожо, соёлой байшангай байдал һандараа.

Июль һараһаа 2 хүн ажалһаа сүдөөлөгдөө һэн. Мүнөө директор Джульетта Кимовна Очирова үлэнхэй. Эндэ хуули соёлой хүдэмэрилэгшэд нилээд дүршэлтэй болоһон, аһа мэрэжэһэн хүнүүд һэн. Харин ганса хүн ямар ажал болоһоб?

С. РИЧИН
соёлой хүдэмэрилэгшэ

Бэшүүрэй аймаг.

Һанамжа

ХАМТААРАА ХЭНЭН АШАГТАЙ

Арбаад жэлэй хүтасаада орон ной хуймаан худхалаан байна. СССР гүрэмнай...

ханануудай бодожо эхилхэдэ, шотагай зон энэ хэрэгэй бээлхэ байһанда үнэншоо бэлэй.

—Хүршэ Эрхүүгэй областиш хэдэн предприняти болон эмхи зургаанууд барилгадамнай тухалаа.

Зүб даа, бултанай хүсөөр баригдаһан энэ комплекс аша тухаяа харюулжал байха.

В.БУДАЕВ.

Абай Гэсэрэй һайндэр—Буряад орондо

Абай Гэсэрэй 1000 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан хүүгэдэй фольклорно-этнографическа ехэ һайндэрэй үедэ буулгагдаһан зураг харанат.

Үнгэрһэн жэлдэ Түнхэнэй аймагта мэдээжэ үльгэршэн Майсан Алсыевай түрэнһөөр 115 жэлэй ойдо зорюулагдаһан эдир үльгэршэдэй конкурс болоо һэн.

Гэсэрэй ехэ нааданда уг гарбалаа мэдэхэ конкурсдо хабаадаһадаа, жүррин зүгһөө дэмжэгдээд, шангай хоёрдохин һуури эзэлһэн, үнэтэ бэлэгтэ хүртэһэн байна.

Г.САМБЯЛОВАЙ фото.

ХЯМДАШАГААР НАЙМААЛХА АРГА УТЫ ГҮ?

Сентябрь һарын дүтэлхэ бүри "хайшан гээд үхибүүдээ һургуулидань ябуулхамнайб" гэжэ һанаата болонобди.

7-дохн класста һурадаг хүүбүүндээ мүнөөшье болотороо сагаан самса олоногүйбди. һуралсадай дэбтэр, рунка, карацанһаа эхилээд, зарим номуудые абаха хэрэгтэй.

Хүршэ эхэнэрни хахад зунаа салицаа хүлээгээд, һаял 90 мянган түхөрин абажа, хайшал гэжэ хүргэхэ тухайгаабодоно.

С.ДАРМАЕВА. Улаан-Үдэ хото.

Хангалга

ХҮҮГЭДЭЙ ШАТАРАЙ ЖАСАДА ТУНАЛЫТ

Манай жэлүүдэд манай шибхын шатаршад яһала мурьсондоо хабаадажа, шата туйлаба Москва, Петербург, Нижний Новгород, Новосибирск нуудай һүүлээр Буряад шатаршадтай түб дахи һуури эзэлнэ.

Мүн лэ басагданай Е. Ханхалаева, Л. Карлова һайн дунгуудые харуулжа байна. Мүнөө эдир шатаршадаа ехэ мурьсоонуудтэ абаашаха аргагүй байһамнай гомдолтой.

Хоёр жэлэй саана үхибүүдэй шатарай жаса бии болоһон юм. Мүнөө хадаа "Кедр" гэхэн акционернэ бүлгэмһөө бэшэ нэгэньшье бүлгэм, эмхи зургаан түлбэрийн мүнгэ оруулнагүй.

Фабрика", "Кедр", "Икат" гэхэн акционернэ бүлгэмүүд, "Буряад үнэн", ВАРК, "Форсайт", "Нефтеинвест" фирмэнүүд, республикын Залуушуулай хэрэгүүдэй, аяншалгын, физкультура болон спортын талаар комитет, Эрдэм һуралсалай министерствын методическа түб, хотын эрдэм маанидта тухалдаг, саашадаашье хани харилсаатай байхабди гэжэ найдагдана.

Л. ГАРМАЕВА, Буряад Республикын физическэ культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Ухибүүдэй шатарай жасын директор.

ХЭ БАЙДАЛ ОЛГОХО

Баярай үгэ

"БҮХЫ ЭМШЭД ИИМЭ БАЙДАГ НАЙ!"

Мэргэжэлтэ Эльвира Валентиновна Моисеенкые мэдэхэ, Москва хотодо эмшэ мэргэжэлтэдэй массаж хэжэ, хүнэй биополи шалган гуримшуулжа һурадаг.

Һая би Зүүн зүгэй медицинһын түбэй Дээдэ-Онгостойдохи клиникэдэ эльгээгдэжэ, ехэ һайнгаар аргалуулаад эрээб. Путевкоор амардаг тэрээхэн гуһаад зондоо таараһан байра байдалтай клиникэ юм.

Тиихэдэ онсолон тэмдэглэхэ юмэн гэхэдэ, докторнууднай ааб даа. Түрүүн врач Елена Николаевна Хадькова манай палатые абажа ябадаг байгаа.

Шарайтай хүбүүн орожо ерээд: "Танай палата намда даалгагдаба, би врачнай болобо гэшшэб", - гэбэл даа. Шарайень харахадам, һөөл урин зохид, мийэрэд-мийэрэд гэхэн хүн байба.

категорин мэргэжэлтэ байгаал. Хайшан гэжэ аргалдаг юм гэхэдэ, үбшэн бүхэниие зүү табижа аргалдаг. Тэрээгээрээ мэргэжэлһэн хүн гэжэ харагдаа.

Б. НИКОЛАЕВ, пенсионер. Улаан-Үдэ.

Т Е Л Е В И Д Е Н И

Августын 28-наа сентябриин 3 болотор

28. ПОНЕДЕЛЬНИК

ОРТВ
7.00 Телеуэтро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Поле чудес.
11.30 Человек и закон.
12.25 Мультфильм.
13.00 Огород круглый год.
13.05 Новости.
13.30 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Худ. фильм "В моей смерти прошу винить Клаву К..."
14.05 Иванов, Петров, Сидоров...
14.05 Новости.
15.00 Семь дней спорта.
15.05 Отверженные.
15.25 Звездный час.
16.00 Шпартгалка.
16.05 Элен и ребята.
16.30 ТВ "Доверие".
16.35 Новости.
17.00 Тропиканка.
17.10 Час пик.
17.35 Угадай мелодию.
18.00 Египт.
18.45 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Время.
19.55 Таверна "Ямайка". 4 серия.
20.00 Футбольное обозрение.
20.30 Золото России.
20.35 Время (до 01.35).
Россия
00.00 Вести.
00.25 Звезды говорят.
00.30 Ритмика.
00.45 Требуются, требуются...
01.00 Худ. фильм "Она выбирает романтику".
01.25 Жение Присвятой Богородицы.
01.45 Телегазета.
02.00 Милицейская хроника.
02.00 Вести.
02.30 Авиасалон-95.
02.45 Мультфильм (до 13.15).
Бурятское телевидение
03.00 Мультфильм.
03.30 Тележурнал "Селенга".
03.40 Байкал.
03.50 Курьер.
04.00 Коктейль.
04.10 Канал "ЛАД".
04.20 Театр и зритель. Спектакль

04.30 "Мелтнюю ночь" БГАТД.
04.45 10-летию Надежды Казаковны
05.00 Байгал.
05.10 Унтаахай.
Россия
05.30 Вести.
05.45 Детектив по понедельникам "Оманный удар". Часть 1-ая.
06.00 Река времени.
06.30 Репортер.
06.40 Автомиг.
06.50 Без ретуши.
07.00 Вести.
07.25 Чемпионат мира по автогонкам (до 02.40)
3 канал "Бурятия"
07.30 Программа передач
Россия
07.45 Детские новости.
08.20 Праздник каждый день "Плюти-пульт".
08.30 Вести.
08.45 Новая линия.
09.20 Спасание.
09.35 Чемпионат Европы по водным видам спорта.
09.40 Купить-не купить.
09.50 Встретит ли вас фирма "Савва".
10.00 Чемпионат Европы по водным видам спорта.
Бурятия
10.05 Мультфильм.
10.20 ТВ-3.

28. ПОНЕДЕЛЬНИК

12 "Анонс". Радиообозрение
13 Радиожурнал "Земля родная".
14 Репортаж с Хурала "Посвящение в калачакра тантру", проходившего в Улан-Баторе. Передача первая (на бур. языке).
15 Информация, объявления.
16 Радиостудия "Биракан".
17 Утренний концерт.
18-19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
29, ВТОРНИК
12 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. языках).
13 Обзор республиканских газет.
14-15 Информация, объявления.
16 "Вопросы. Ответы. Решения". повтор программы.
17-18.10 "Туламта". Репортаж с Хурала "Посвящение в калачакра

29. ВТОРНИК

ОРТВ
7.00 Телеуэтро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Что означают ваши имена.
12.25 В мире животных.
13.00 Новости.
14.00 Телесериал "Большая перемена". 1-ая серия.
15.05 Мультфильм.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
17.00 Посмотри, послушай.
17.20 За жар-птицей.
17.40 Марафон-15.
18.00 Очень короткие новости.
18.05 Элен и ребята.
18.30 Джем.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час пик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Тема.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.55 Из первых рук.
23.05 Алексей Баталов в фильме "Дело Румянцева".
00.55 Версии.
01.10 Хит-парад Останкино.
01.55 Время (до 02.15).
Россия
9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Док. фильм "Остров".
10.15 Антракт.
10.20 Мультфильм.
10.45 Телегазета.
10.50 Милицейская хроника.
11.00 Вести.
Бурятское телевидение
17.35 Мультфильм "Сказка о царе Салтане".
18.20 Байкал.
18.30 Коктейль

18.45 Курьер.
19.00 Концерт для тружеников села.
19.25 Кто отвечает за качество?
19.55 Будьте здоровы. Передача 12-ая.
20.35 Байгал.
20.45 Унтаахай.
Россия
21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Никто не забыт.
21.40 Кино—больше, чем жизнь.
21.55 Делеша.
22.25 Худ. фильм "Берлин, Александр-платц". (ФРГ. 1-ая серия).
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Берлин Александр-платц. 2-ая серия.
01.40 Экран криминальных сообщений.
01.50 Река времени (до 02.05).
3 канал "Бурятия"
17.00 Программа передач.
Россия
17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Студия "Рост".
17.45 Месяцеслов.
18.00 Вести.
18.05 Новая линия.

РАДИО Августын 28-наа сентябриин 3 болотор.

тантру, проходившего в Улан-Баторе. Передача вторая (на бур. языке).
12.00 - 13.00 Передача музыкальной редакции из цикла "Из сокровищницы народных песен".
19.22 - 19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
30, СРЕДА
6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45 - 7.00 Информация, объявления.
7.22 "Юность республики". Программа для молодежи (на бур. языке).
7.47 - 8.10 "Ваше мнение". Беседа с зам. министра МВД Республики В.Ц. Хархановым.
19.22 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. языках)
19.52 - 20.07 "Алтан-зула". Передача для детей (на бур. языке).

30. СРЕДА

ОРТВ
7.00 Телеуэтро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Тема.
11.50 Клуб "Белый полугай".
12.35 Пойми меня.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Большая перемена. 2-ая серия.
15.05 Мультфильм.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
17.00 Домисолька.
17.20 От чего и почему?
17.50 Фан-клуб.
18.00 Шпартгалка.
18.05 Элен и ребята.
18.30 Тин-тоник.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час пик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Суперфутбол в матче лиги-чемпионов.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.55 Клаудиа Кардинале в фильме "Либерта, любовь моя". (Италия).
00.55 Версии.
01.15 Без паузы.
01.40 Время (до 02.00).
Россия
9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент.

10.00 XX век в кадре и за кадром.
10.45 Санта-Барбара.
11.35 Телегазета.
11.40 Крестьянский вопрос.
12.00 Вести.
12.30 Милицейская хроника (до 12.40).
Бурятское телевидение
17.30 Мультфильм.
17.45 Поет Аюша Данзанов. (1-ое отделение).
18.45 Байгал.
18.55 Курьер.
19.10 Коктейль.
19.25 Сколько стоит больничный лист? (Возвращаемся к разговору).
19.50 Школа фермеров.
20.10 Куда идет энергетика?
20.35 Байгал.
20.55 Унтаахай.
Россия
21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Санта-Барбара.
22.25 Док. фильм.
22.45 Музыкальный экспромт.
23.05 Река времени.
23.10 Клуб губернаторов.
23.55 Футбол. Чемпионат России. "Спартак" (Москва) - "Динамо" (Москва). В перерыве 01.00 - Вести. 01.25 - Автомиг (до 02.25).

31, ЧЕТВЕРГ

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45 - 7.00 Информация, объявления.
7.22 "Резонанс". Повтор передачи.
7.47 - 8.00 Юмористическая передача "За чашкой чая..." (на бур. языке).
12.10 - 13.00 Передача музыкальной редакции из цикла "Встреча для вас".
19.22 - 19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
1, ПЯТНИЦА
6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45 - 7.00 Информация, объявления.
7.22 "Бурятия в условиях рынка". Повтор передачи с участием председателя Общественного

3 канал "Бурятия".

17.00 Программа передач.
Россия.
17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Чья сторона.
18.00 Вести.
18.05 Новая линия.
18.20 Волшебный мир балета.
19.15 Своя игра.
19.45 Дальний Восток.
20.15 Антреприза.
Бурятия.
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоьска.
21.40 Приключенческая мелодрама "Ноктюрн для барабана и мотоцикла".
31, ЧЕТВЕРГ.
7.00 Телеуэтро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 На балу у Золушки. Праздничная передача к началу учебного года.
11.50 Клуб путешественников.
12.35 Пойми меня.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Большая перемена. 3 серия.
15.05 Мультфильм.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
17.00 Мультитроллия.
17.20 Конкурс "Юные дарования".
17.40 Компьютер.
18.00 Очень короткие новости.
18.05 Элен и ребята.
18.30 До 16 и старше...
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час пик.
20.35 В мире джаза.
21.00 Серебряный шар.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.55 Москва, Кремль.
23.15 Исторический боевик "Колонна" (Румыния).
01.35 Версии.
01.55 Время (до 02.15).

Россия.
9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент.
10.00 От нашего корреспондента.
10.20 Мультфильм.
10.45 Санта-Барбара.
11.35 Телегазета.
11.40 Крестьянский вопрос.
12.00 Вести.
12.30 Милицейская хроника (до 13.40).
Бурятское телевидение.
17.30 Мультфильм.
17.45 Профессия - студент.
18.05 Байкал.
18.15 Коктейль.
18.30 Курьер.
18.45 "Смотри на меня, как на равного". Региональный фестиваль инвалидов.
20.00 К 50-летию Победы из цикла "Современница". "Машинист с косичками".
20.35 Байгал.
20.45 "Унтаахай".
Россия.
21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Устами младенца.

Августын 28-наа сентябриин 3 болотор.

Селенгинского района Н.И.Новолодской.
7.45 - 8.10 "Боди сэдхэл". Выпуск программы на бурятском языке.
12.00 - 13.00 Музыкальная программа "Час вашего письма".
19.02 - 19.52 "Вчера. Сегодня. Завтра". Информационная программа.
2, СУББОТА
6.12 "Сельские заботы". Радиорассказ, подготовленный в Иволгинском районе (на бур. языке).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45 - 7.00 Информация, объявления.
7.22 "Высшая школа: разговор на актуальную тему". Беседа с ректором Восточно-Сибирского государственного технологического университета В.Н.Бильтриковым.
7.45 - 8.00 "Радиобиблиотека". Новые стихи поэта Э.Манзарова (на бур. языке).
8.10 - 9.00 Информационная прог-

22.05 Антракт.
22.15 Никто не забыт.
22.20 Санта-Барбара.
23.10 Река времени.
23.20 Лидер прогноза.
23.45 Экран криминальных сообщений.
24.00 Вести.
00.30 Двойной портрет (до 01.25).
3 канал "Бурятия".
17.00 Программа передач.
Россия.
17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Старты надежд.
18.00 Вести.
18.05 Новая линия.
18.20 Мультфильм.
18.30 Телемарафон "Шаги Победы". "Сталинградский рекевию".
19.35 Российские железные дороги.
19.50 Новая линия.
20.20 Шесть соток.
20.40 Горячая десятка.
Бурятия.
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоьска.
21.40 Фильм-сказка "Убить дракона".

1 СЕНТЯБРЯ. ПЯТНИЦА.

ОРТВ
7.00 Телеуэтро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Серебряный шар.
11.50 Утренняя звезда.
12.35 Пойми меня.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Большая перемена. 4 серия.
15.10 Экслибрис.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
16.50 Музыкальный клип.
17.00 Виват! Школяры!
17.10 Белый Клык.
17.35 Новая реальность.
18.00 Шпартгалка.
18.05 Рок-урок.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.

20.10 Дикое поле.
20.25 Человек и закон.
20.55 Поле чудес.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.55 Телесериал "Гиганты Второй Мировой". 1 серия (США).
23.55 Версии.
00.15 Взгляд.
01.10 Музобоз.
01.55 Время (до 02.15).
Россия.

9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Отечество нам Царское Село.
10.10 Мультфильм.
10.35 Санта-Барбара.
11.25 Телегазета.
11.30 Милицейская хроника.
11.40 Крестьянский вопрос.
12.00 Вести.
12.30 Торговый дом.
12.45 Совершенно секретно (до 13.35).
Бурятское телевидение
Фильм-сказка "Аленький цветочек".
Панорама Бурятии.
18.55 Курьер.
19.10 Коктейль.
19.25 Криминальная хроника.
19.35 Буряад орон.
20.20 Телевизионная приёмная.
20.45 Унтаахай.

3, ВОСКРЕСЕНЬЕ

7.22 Информации, объявления.
7.30 - 8.00 Концерт бурятской музыки.
8.10 - 9.00 Литературно-художественная программа "Алтаргана". Радиорассказ о литобъединении "Булаг" Агинского автономного округа: вторая передача по книге "Байкальские предания и легенды".
9.10 - 10.00 Школьный канал: "Старшеклассник"-информационно-музыкальная программа; "Эдиршүүл".
12.00 - 13.00 Информационно-музыкальный выпуск программы "Юность республики".

ТЕЛЕВИДЕНИ

Россия.

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Санта-Барбара.
22.30 Рек-тайм.
23.05 Музыкальная кунст-камера.
23.50 Река времени.
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Художественный фильм "Страшные, грязные и злые" (до 02.35).

3 канал "Бурятия".

17.00 Программа передач.

Россия.

17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Пролётка.
17.50 Месяцеслов.
18.00 Вести.
18.05 Новая линия.
18.20 Дисней по пятницам.
19.55 Шедевры из провинции.
20.25 Новая линия.

Бурятия.

21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авооська.
21.40 Кинокомедия "Страсти по Владимиру".

2. СУББОТА.

ОРТВ.

7.00 50-лет со дня окончания Второй Мировой войны.
8.30 Телеутро.
9.45 Слово пастыря.
10.00 Версии.
10.20 Лего-го.
10.50 Секреты моего лета.
11.15 Мультфильм.
11.25 Утренняя почта.
12.00 Смак.
12.15 Провинция.
13.15 Бомонд.
13.40 Михаил Ульянов и Элина Быстрицкая в фильме "Добровольцы".
15.10 Мультфильм.
15.20 Зеркало.
16.00 Новости.
16.20 Москва. Консерватория. Памяти павшим во второй мировой войне посвящается!
17.00 Большие гонки.
17.30 В мире животных.
18.10 Смехоланорама
19.00 Новости.
19.25 Лучшие автомобили мира в Москве.
19.55 Художественный фильм "Отдел по расследованию убийств" (США).
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.55 "Гиганты второй мировой". 2 серия.
23.55 Брэйв-ринг.
00.45 Лишь ты смогла, Россия. Музыкальная программа.
01.50 Время (до 02.10).

Россия.

9.00 Вести.
9.20 Подробности.
9.30 Звезды говорят.
9.35 От винта.
9.50 Гостиница Деда Мазая.
10.05 Мировая деревня.
10.35 Российское бюро путешествий.
11.20 Антракт.
11.25 Сколько в России нефти и умных людей? Часть 1-я.
12.15 Худ. фильм "Зов предков" (Италия - Великобритания).
13.55 Кино в сентябре.
14.10 Антракт.
14.15 Золотая шпора.
14.45 Де-факто.
15.00 Вести.
15.30 Правительственные будни.
16.00 До Москвы далеко.
16.45 Чисто английский репортаж.
17.00 Метре и церковный служака. Часть 1-ая.
17.50 Большой вальс.
18.35 Тайны животных.
19.30 Брошен вызов Ниагарскому водопаду.
20.25 Дженгльмен-шоу.
21.00 Вести.

21.25 Автомиг.
21.30 Валентин Гафт. "Чужую жизнь играю как свою...".
22.25 Художественный фильм "Мой лучший друг - генерал Василий, сын Иосифа".
00.10 Киноафиша.
00.25 Река времени.
00.30 Звуковая дорожка.
01.20 Ночной разговор (до 02.25).

3 канал "Бурятия".

18.00 Мультфильм.
18.20 Домовой.
18.50 Полонго.
19.20 К 50-летию Победы. Документальные фильмы "Маньчжурия - 45 год" и "Забайкальский фронт".
20.20 Кинокомедия "Пьеса для пассажиров".

3. ВОСКРЕСЕНЬЕ.

ОРТВ.

8.30 Телеутро.
10.00 Новости.
10.20 С утра пораньше.
10.50 Мультфильм.
11.10 Пока все дома.
11.45 Утренняя звезда.
12.30 Служу России.
13.00 Телесериал "Лики Земли". Фильм 1. (Япония).
13.50 Вся Россия.
14.45 В эти дни 50 лет назад. Заключительная передача.
15.00 Под знаком "П".
15.40 Вдовьи слезы.
16.00 Новости.
16.20 Вокзал мечты.
17.10 Клуб путешественников.
18.05 Окно в Европу.
18.35 Мультфильм.
19.00 Новости.
19.20 Золотой кадр.
20.05 Один на один.
20.35 Кумиры, кумиры... "Наутилус-помпилиус".
21.15 Луиде Фюнес в кинокомедии "На древо взгромоздись" (Франция - Италия).
23.00 Воскресенье.
24.00 "Гиганты Второй Мировой". 3 серия.
01.05 Любовь с первого взгляда.
01.35 Время (до 01.55).

Россия.

9.00 Вести.
9.25 Первый дубль.
9.40 Золотой ключик.
9.55 Грош в квадрате.
10.25 Музыкальный спектакль "Морской дьявол".
11.05 Доброе утро.
11.35 Аты-баты.
12.05 В мире авто- и мотоспорта.
12.35 Консолидация.
12.40 Худ. фильм "Дневник директора школы".
14.00 Футбол без границ.
14.45 Параллели.
15.00 Вести.
15.30 Не вырубить.
15.45 Метре и церковный служака. Часть 2-я.
16.35 Твои возможности, человек.
17.05 Мульти-пульти.
17.15 Музыкальный экспромт.
17.25 Сколько в России нефти и умных людей? Часть 2-я.
18.20 Веди.
18.50 "Фазтон" - информационно-развлекательная программа.
19.25 Волшебный мир Диснея.
20.25 Вестник моды.
21.00 Вести.
21.25 Автомиг.
21.30 Художественный фильм "Засада".
23.40 У Кюши.
00.15 Река времени.
00.20 XX век в кадре и за кадром (до 01.10).

3 канал Бурятия

18.00 Мультфильм.
18.20 Факт.
18.30 Авооська.
18.40 Учение Будды.
19.25 Кинокомедия "Действуй, Маня!"

СЕРГЕЙ ЗАМБАЛОВ хадаа манай республикын бэлтгэлтэй барилдаашадай нэгэнинь юм. СССР-эй болон Россин Федерацин чемпион болоһон, дэлхэйн Кубогта хүртэһэн намтартай.

Зүүн Сибирийн технологическа университет дүүргэ, тэрэ Россин Федерацин Национальна олимпийск суглуулагшан командада кандидадаар оруулагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1990 ондо дүрэ буялалдалгын барилдаа СССР-эй түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөнэй Улаан хотодо үнгэргэгдэхэд, Сергей Замбалов чемпион болоо Тренернүүд Геннадий Батюрович Баймеев болон Александрович Алексеевтэй хамта Сергей Замбалов Улаан телерадиокомпанида интервью үгэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ

Футбол

ТЭМСЭЛ УЛАМ ШАНГАДАНА

Клубай командуудай дунда футболээр республикын түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөнэй хоёрдох дүхэригэй нааданууд эхилжэ, тэмсэл улам шангадажа байна.

Ээлжээтэ турта "Мотор" команда "Звездатай" уулзахадаа, мэргэжэл шадабараараа хураггүй буюу байжа, 9:0 тоотойгоор шүүгээд, дүн хамта 25 очкотойгоор мурьсөөнэй таблицада дахинаа түрүү хуурида гараба. "Импульс" тэднэрһээ 2 очкогоор гартана.

Транспортын "Локомотив" хүүлэй уулзалгануудта Улаан-Удын мяха-консервын комбинадай "Пищевик" болон сэрэгшэдэй "Звезда" командуудтай наадахадаа, тэднине тус тустай 7:0, 6:0 тоотойгоор шүүгээд, 22 очкотойгоор гурбадахи хуури эзлэнэ. Эдэ уулзалгада түмэр замнадай командын довтологшод, хамгаалагшад илангаяа найнаар наадаа гээд тэмдэглэлтэй.

Гусиноозерскын "Шахтер" талмай дээрээ найнаар наададаг юм. Энэ удаа тус команда Улаан-Удын локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай футболстуудыг

талмай дээрээ угтахадаа, 2:1 тоотойгоор будэрүүлжэ, тус тустаа 19 очкотой болоод энэ заводой командатай хамта дүрбэдэхн, табадахи хууригүүдыг хубаалдана.

Авиационно үйлэдбэрийн нэгдэлэй "Забайкалец" гэжэ спортын клубай команда Улаан-Удын хүүргын түмэр хэрэгсэлүүдэй заводой "Металлисттай" уулзахадаа, 4:1 тоотойгоор шүүбэ. Тингэжэ авиаторнууд мурьсөөнэй таблицада байдалаа зарим тэды найжаруудхан байха юм.

Онохойн "Восход" дундуур хуури эзэлжэ байна. Ээлжээтэ турта тус команда "Старттай" уулзаба. Эндэ талмай дээрэ ана-мана тулалдаан боложо, мурьсөөнэй дүүрэн тухай судягай жэмбүүрээ үлэсхэдэш, "Восход" 4:3 тоотойгоор шүүжэ, урагшаа алхам хэбэ.

Хүүлшын турцуудта Зүүн Сибирийн технологическа университедэй оюутадай команда урагшаа гүйдөө. Түрүүлэн тэднэр АВРЗ-гэй командада 0:1, удаань "Моторто" 2:4 тоотойгоор шүүгдэшэн байгаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТОБШОХОНО

БҮР ХАРБАДА. Тэс голдмнууд гэжэ уласхоорон мэргэжэл байгаа ондо "Газартай" 1000 элэгэ зориулагдажа, августын сэнгээрин 4 болотор хуурай эрьдэ орон Максимиха хууриндахи бааза дээрэ үнгэргэл хараалагдана. Энэ мурьсөөндэ ямар болон хэгдэжэ байһан асуудалаар эмхэндэ комитедэй заседан хорооной түрүүлшэ Буряад Республикын Правительн Түрүүлэгшын М.А.Спасовай хүтэлбэри болобо. Россин Федераци олон область, хизаар республикын, харин гүрэнэй хөржэ харбагшадай хабаадахи мурьсөөндэ бэлэ хэлэй хэгдэжэ байһан асуудалнууд зүбшэ хисэ ХҮНГЭЙ АТАБЭ

Уласхоорондын классик мастер Наталья Соколов уласхоорондын мурьсөөнэй хабаадаха Японой Токкио хото ошоод байһа 10 километрэй болон марафон хөдөөдэ урилда коммерческэ мурьсөөнэй хабаадаха юм. Үнгэргэгдэдэг мурьсөөн тэрэ хөдөөдө амжалта гээшэ. Тингэжэ урилдаанай харгалы байхыг ногагайһаа хүсэе.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительн

Редактор Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ЖИЖАНГОВ Б-М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ Ц. П. (редакторай орлогшо), ОЧНРОВ С. Д., ШИНТАЕВ В. П. (хэблэлэй директор), РИПЧИНОВ С. Д. (редакторай орлогшо), САМБЯЮВА Т. В.

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ. Каландаршвиллин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэлэг 4327. Хэблэлдэ. тушаагдаһан сар 17.10.

Буряад Республикын республикын типографияда газетэ хэблэгдэ. Директорийн телефон: 2-40-45. Б-0079-дөхи номергойгоор бүртгэлдэ байһанхай. Заказ №159.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмный - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариатай - 2-60-91, нийгэм-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социальн-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соётой, эрдэмтэй болон хургуулинуудай (даагшань), 2-57-63, олонингын хүдэмжэрини ба мэдээлэлэй - 2-54-93 (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорүүдэй - 2-33-61, компьютерна гүбэй - 2-65-76. корреспондентүүд: Агинска - 3-42-19; Закаменска - 30-61, Баргажанда - 91-6-40. "Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтерин - 2-23-67, вахта - 2-67-95, 2-67-05.